

Kritiek op studie naar dodelijk ‘coronamedicijn’ is ongegrond

Maarten Costerus

17 januari 2024

Veel artsen behandelden coronapatiënten tijdens de beginfase van de pandemie met hydroxychloroquine, totdat duidelijk werd dat het middel meer kwaad dan goed doet. beeld AFP, George Frey

[BINNENLAND](#) | CORONA

Duizenden coronapatiënten zijn volgens een recente studie aan het begin van de pandemie overleden aan de bijwerkingen van het malariamedicijn hydroxychloroquine. Volgens prof. Pierre Capel deugt het onderzoek echter niet. Hoe zit het nu echt? Vijf vragen.

Waarom is het malariamedicijn weer in het nieuws?

Zo'n 17.000 coronapatiënten zijn tijdens de eerste coronagolf in 2020 aan de bijwerkingen van hydroxychloroquine overleden. Dat stellen Franse wetenschappers in een recente [publicatie](#) in het vakblad Biomedicine & Pharmacology. Volgens de onderzoekers is dat aantal waarschijnlijk een onderschatting vanwege het gebrek aan gegevens uit de meeste landen. Prof. dr. Marc Bonten, arts-microbioloog aan het UMC Utrecht en voormalig lid van het Outbreak Management Team, schat dat er in Nederland ongeveer 200 coronapatiënten in het ziekenhuis zijn overleden door het malariamedicijn. Dat zei hij vorige week in de Volkskrant.

Volgens prof. Pierre Capel deugt de Franse studie niet. Hoe zit dat?

Emeritus hoogleraar immunologie Pierre Capel, die bekendstaat om zijn kritiek op het coronabeleid en de boosterprik in december „bloed- en bloedlink” noemde, vindt de Franse studie onbegrijpelijk. In de studie zijn 44 wetenschappelijke artikelen geanalyseerd. „Nou ben ik zo’n figuur, die gaat alle 44 artikelen lezen”, zegt hij in een video. „Van die 44 zijn er 41 die niets, maar dan ook niets met hydroxychloroquine te maken hebben. In al die stukken staat het hele woord nog niets eens genoemd.”

Het alternatieve nieuwsplatform NineForNews ging gretig aan de haal met de beweringen van de hoogleraar. ”Prof. Pierre Capel is zeer geschokt: „Dit is onbegrijpelijk”” kopte het artikel dat vrijdag op de website van het medium verscheen.

Een vlugge blik op de 44 wetenschappelijke artikelen leert echter dat deze wel degelijk met hydroxychloroquine te maken hebben. In ten minste 32 artikelen noemen de auteurs het medicijn als behandeling van covidpatiënten. In twee artikelen ontbreekt het woord en in twee andere wordt het middel slechts terloops vermeld en niet als therapie. De overige acht artikelen zitten achter een betaalmuur en zijn daarom niet geraadpleegd. Het lijkt er sterk op dat prof. Capel alleen de koppen heeft gelezen en niet de artikelen zelf.

Het is wel zo dat de meeste studies niet primair als doel hadden om het effect van hydroxychloroquine te onderzoeken. Dat de Franse wetenschappers daar niet op hebben geselecteerd, is niet vreemd: ze wilden alleen weten in hoeverre het medicijn werd toegepast tijdens de eerste coronagolf.

Voor het effect van het malariamedicijn op de overleving van coronapatiënten baseren de Fransen zich op een [meta-analyse](#) (overzichtsstudie) uit april 2021. Uit deze analyse, waarin 28 studies zijn meegenomen, bleek dat hydroxychloroquine de kans op overlijden bij coronapatiënten met gemiddeld 11 procent verhoogt.

De Limburgse huisarts Rob Elens schreef hydroxychloroquine voor bij een kleine honderd coronapatiënten. Wat vindt hij van het Franse onderzoek?

Het verbaast hem niet dat het medicijn leidt tot meer sterfte bij coronapatiënten in het ziekenhuis, zei hij vorige week tijdens een uitzending van het alternatieve nieuwsplatform Bickbx. Volgens Elens werkt het middel alleen in een kleine hoeveelheid en in combinatie met zink. Ook moet het in een vroeg stadium van de ziekte worden gegeven – binnen tien dagen na de infectie, als het virus zich aan het vermenigvuldigen is. In de daaropvolgende ontstekings- en trombosefase heeft het medicijn volgens de huisarts geen zin meer.

Dus bij beginnende klachten heeft het medicijn wel effect?

Nou, dat beweert Elens. De huisarts kreeg twee boetes, van 3000 euro en van 12.000 euro, voor het tegen de adviezen in voorschrijven van hydroxychloroquine en het antiwormmiddel ivermectine bij coronapatiënten. Of hij de bedragen al heeft overgemaakt, is niet bekend.

De [standaard](#) van het Nederlands Huisartsen Genootschap voor het behandelen van coronapatiënten vermeldt hydroxychloroquine niet. En de Stichting Werkgroep Antibioticabeleid (SWAB) [raadt](#) het gebruik ervan af bij coronapatiënten zowel binnen als buiten het ziekenhuis, omdat studies geen gunstige effecten laten zien.

Waarom blijven sommige mensen toch geloven in de werking van het middel tegen corona?

Voorvechters van hydroxychloroquine bevinden zich vaak in de hoek van de antivaxxers en de coronasceptici. Sommigen geloven dat het middel niet wordt gebruikt omdat de farmaceutische industrie er niet aan kan verdienen. Anderen menen dat de overheid gebruik van het medicijn bewust tegenwerkt, omdat vaccinatie door dit ‘geweldige’ middel niet meer nodig zou zijn. En ze moet toch van haar spuiten af, zo redeneren ze.